

Část 1

1) Uvedte, kde jsou v našem právním řádu uvedena následující pravidla (uvedte článek, paragraf, případně odstavec a specifikujte právní předpis):

- a) Nicotnost zjišťuje a rozhodnutím prohlašuje správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který nicotné rozhodnutí vydal, a to kdykoliv.

.....

(správná odpověď hodnocena 0,5 b.)

- b) Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

.....

(správná odpověď hodnocena 0,5 b.)

- c) Zákon může stanovit, že namísto Ústavního soudu rozhoduje Nejvyšší správní soud spory o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy, nepřísluší-li podle zákona jinému orgánu.

.....

(správná odpověď hodnocena 0,5 b.)

2) Vysvětlete, proč v našem právním řádu figuruje prostředek označovaný jako žaloba ve veřejném zájmu. Jakým účelům slouží a proti jakým formám správních činností ji lze použít?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 1,5 b.)

3) Vysvětlete následující pojmy:

- a) princip plné jurisdikce

.....

.....

.....

.....
(správná odpověď hodnocena 1 b.)

- b) zásada subsidiarity soudní ochrany ve správním soudnictví

.....
(správná odpověď hodnocena 1 b.)

4) Stručně charakterizujte pojem kompetenční výluky a uveďte alespoň dva konkrétní příklady:

.....
(správná odpověď hodnocena 2 b.)

5) Vyberte správnou odpověď:

- a) K projednání návrhu na zrušení územního plánu statutárního města Kladna a rozhodnutí o něm je věcně a místně příslušný:

- a. Městský soud v Praze
- b. Nejvyšší správní soud
- c. Krajský soud v Praze

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

- b) K jaké žalobě se vztahuje ustanovení, dle kterého „soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí“?

- a. k žalobě proti nezákonné nečinnosti
- b. k žalobě proti nezákonnému zásahu v případě, rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný

- c. k žalobě proti nezákonnému rozhodnutí

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

c) Paní A. bylo dne 1. 3. 2025 doručeno rozhodnutí Městského úřadu Jindřichův Hradec, odboru dopravy, kterým byla uznána vinnou ze spáchání přestupku a byla jí uložena pokuta. Paní A. je po přečtení rozhodnutí rozhořčena, nesouhlasí s ním, a proto dne 2. 5. 2025 podala žalobu ke správnímu soudu. Jak bude správní soud postupovat?

- a. Žalobu odmítne dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s., neboť paní A. nevyčerpala řádné opravné prostředky.
- b. Žalobu zamítne jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s. ř. s., jelikož paní A. nevyčerpala řádné opravné prostředky.
- c. Žalobu odmítne dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť paní A. žalobu podala opožděně.

(správná odpověď hodnocena 1 b.)

Část 2

Přečtěte si výňatek z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, a zodpovězte níže položené otázky.

Věc: Žalobkyně ŽAVES a. s., proti žalovanému Městskému úřadu Kouřim; žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, kasační stížnost žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze.

Podstatou zde řešené otázky je, zda a jak se ve správním soudnictví lze bránit proti faktické nečinnosti stavebního úřadu ve věci nepovolené stavby či terénní úpravy provedené jinou osobou.

...

Ten, kdo tvrdí, že je dotčen na svém hmotném právu faktickou nečinností stavebního úřadu, který v rozporu s § 129 odst. 2 stavebního zákona nezahájil řízení o odstranění nepovolené stavby (nepovolené terénní úpravy), se může bránit proti takové faktické nečinnosti správního orgánu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 násl. s. ř. s.). Vyhoví-li soud takové žalobě, určí, že nezahájení řízení z moci úřední je nezákonným zásahem a současně přikáže stavebnímu úřadu zahájit řízení podle § 129 odst. 2 stavebního zákona.

Pokud nebude zásahová žaloba odmítnuta proto, že v žalobě označené jednání nemůže být již z povahy věci nezákonným zásahem [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], je namístě zkoumat její přípustnost z hledisek § 85 s. ř. s., části věty před středníkem. Soud si musí nejprve ujasnit, zda projednávaná žaloba je „zápůrčí“, tj. směřuje proti zásahu, který doposud nebyl ukončen, anebo „určovací“, tedy směřuje proti zásahu, který již ukončen byl. Zatímco u určovací žaloby nezkoumá, zda se žalobce ochrany před zásahem či jiné formy nápravy mohl domáhat jinými právními prostředky, a pokud ano, zda tak učinil, u zápůrčí žaloby takové zkoumání provést musí. Zjistí-li, že uvedené právní prostředky měl žalobce k dispozici, avšak nevyužil jich, musí soud žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.

Neuplatnil-li žalobce před podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu spočívajícím v jeho faktické nečinnosti ve věci zahájení správního řízení z moci úřední podnět podle § 42 správního řádu, respektive podnět nadřízenému správnímu orgánu k přijetí opatření proti nečinnosti (§ 80 odst. 2 správního řádu), soud žalobu odmítne pro nepřípustnost dle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.

Rozšířený senát vztáhl výše uvedené závěry na nyní posuzovanou věc. Protože v ní šlo o jedinou kasační námitku, posoudil celou věc sám, a to v souladu s § 71 Jednacího řádu Nejvyššího správního soudu.

Krajský soud zásahovou žalobu odmítl s tím, že žalobou tvrzený zásah není a z povahy věci nemůže být nezákonným zásahem ve smyslu legislativní zkratky § 82 s. ř. s. Soud sice věc posoudil v souladu s ustálenou judikaturou, ovšem tuto judikaturu nyní rozšířený senát korigoval.

Stěžovatelka tvrdí, že je vlastníkem pozemků, na kterých byly provedeny nepovolené terénní úpravy, současně je též vlastníkem pozemků sousedních. Je-li tomu tak, může být dotčena na svých veřejných subjektivních hmotných právech pasivitou stavebního úřadu, pokud jde skutečně o nepovolenou terénní úpravu. O nezákonný zásah se tedy jednat může (rozšířený senát samozřejmě nezjišťoval, zda se o nezákonný zásah v této věci skutečně jedná, tedy zda měl stavební úřad povinnost zahájit řízení o odstranění terénní úpravy).

1) V jakých případech a v jakém složení rozhoduje rozšířený senát NSS?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

2) V jakých případech nečinnosti správního orgánu je ve správním soudnictví poskytována ochrana proti nečinnosti prostřednictvím žaloby na ochranu proti nečinnosti? Může soud v řízení o žalobě proti nečinnosti uložit správnímu orgánu, jak má rozhodnout?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

3) Pokud zásah ještě nebyl ukončen, lze žalobu na ochranu před nezákonným zásahem odmítnout proto, že se ochrany nebo nápravy bylo možné domáhat jinými právními prostředky a žalobce těchto prostředků nevyužil (ani před podáním správní žaloby, ani v průběhu řízení před soudem)? Pokud ano, jakou formou rozhodnutí soud žalobu odmítne?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

- 4) Který soud je věcně a místně příslušný k rozhodnutí o zásahové žalobě? Jsou proti rozhodnutí tohoto soudu přípustné opravné prostředky, a pokud ano, jaké?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

- 5) Pokud soud v průběhu řízení zjistí, že jsou tu osoby, které přichází v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jak bude postupovat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(správná odpověď hodnocena 2 b.)

Klíč (včetně navrženého bodového hodnocení)

Část 1

- 1) a) § 77 odst. 2 spr. ř. (0,5 b.)
b) čl. 36 odst. 1 LPS (0,5 b.)
c) čl. 87 odst. 3 písm. b) Ústavy (0,5 b.)
- 2) Jedná se o prostředek, prostřednictvím kterého mohou vybrané aktivně legitimované osoby (nejvyšší státní zástupce, veřejný ochránce práv, správní orgán, o kterém to stanoví zákon) hájit veřejný zájem prostředky správního soudnictví i v případech, kdy není podána obecná správní žaloba osobou, která je vadným aktem dotčena na svých veřejných subjektivních právech. Podle naší právní úpravy je možnost žaloby ve veřejném zájmu omezena na možnost napadat nezákonné rozhodnutí (nikoliv tedy nečinnost nebo opatření obecné povahy). (1 b. vysvětlení smyslu a účelu žaloby, 0,5 b. uvedení forem činnosti, proti kterým lze žalobu podat)
- 3) a) Soudy ve správním soudnictví projednávají a rozhodují věci jak z hlediska otázek právních, tak i z hlediska otázek skutkových. (1 b. vysvětlení smyslu a účelu žaloby)
b) Ve správním soudnictví tato zásada spočívá v tom, že se soudní ochrany lze domáhat teprve, vyčerpal-li navrhovatel opravné prostředky, které připouští zvláštní právní úprava proti té které nezákonné činnosti/nečinnosti správního orgánu. Obecně je vyjádřena v § 5 s. ř. s., konkretizována pak například v § 68 písm. a), § 79 odst. 1, § 85 s. ř. s. (1 b. – 0,5 b. odkaz na § 5 s. ř. s., 0,5 b. vyčerpání řádných opravných prostředků)
- 4) Ze soudního přezkumu rozhodnutí správních orgánů jsou vyloučeny taxativně vyjmenované úkony správních orgánů, které jsou v § 70 s. ř. s. označeny jako tzv. kompetenční výluky. Žaloba proti těmto úkonům by proto byla odmítnuta jako nepřípustná. Dle § 70 s. ř. s.: Ze soudního přezkoumání jsou vyloučeny úkony správního orgánu a) které nejsou rozhodnutími, b) předběžné povahy, c) jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem, d) jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenaají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, e) o nepřiznání nebo odnětí odborné způsobilosti fyzickým osobám, pokud sama o sobě neznamenaají právní překážku výkonu povolání nebo zaměstnání nebo jiné činnosti, f) jejichž přezkoumání vylučuje zvláštní zákon. (2 b. – 1 b. vysvětlení, 1 b. uvedení alespoň dvou příkladů)
- 5) a) c. (1 b.)
b) a. (1 b.)
c) a. (1 b.)

Část 2

- 1) Rozšířený senát rozhoduje v případě, je-li mu věc postoupena senátem NSS, který při svém rozhodování dospěl k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí NSS (§ 17 odst. 1 s. ř. s.). Rozšířený senát rozhoduje také v případě, je-li mu věc postoupena senátem NSS, který při svém rozhodování dospěl opětovně k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru o téže právní otázce, o něž se opírá rozhodnutí správního orgánu (§ 18 odst. 1 s. ř. s.). Rozšířený senát se skládá z předsedy a 6 soudců, popř. z předsedy a 8 soudců (§ 16 odst. 3 s. ř. s.). (2 b. – 1 b. vysvětlení podstaty; 1 b. složení)

2) Žalobou proti nečinnosti se lze domáhat ochrany (pouze) v případě nevydání rozhodnutí ve věci samé nebo nevydání osvědčení (§ 79 odst. 1 s. ř. s.). Ne; je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu; neuloží mu však, jak má rozhodnout (§ 81 odst. 2 s. ř. s.). (2 b. – 1 b. za správné vysvětlení, 1 b. za uvedení obou zákonných ustanovení – lze sbírat po 0,5b.)

3) Ano. V případě tzv. záporní žaloby soud zkoumá, zda se žalobce ochrany před zásahem či jiné formy nápravy mohl domáhat jinými právními prostředky, a pokud ano, zda tak učinil (§ 85 s. ř. s.). Usnesením (§ 46 s. ř. s.). (2 b. – 1 b. za správné vysvětlení, 1 b. za uvedení obou zákonných ustanovení – lze sbírat po 0,5b.)

4) Krajský soud (§ 7 odst. 1 s. ř. s.), v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany (§ 7 odst. 2 s. ř. s.). Ano, kasační stížnost (§ 102 a násl. s. ř. s.) a obnova řízení (§ 111 a násl. s. ř. s.). (2 b. – 1 b. odkaz na § 7 odst. 1, 2 s. ř. s., 1 b. za uvedení obou mimořádných opravných prostředků – příp. vždy 0,5 b. za uvedení kasační stížnosti)

5) Soud osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení (§ 34 odst. 2 s. ř. s.). (2 b. – 1 b. vysvětlení, 1 b. odkaz na § 34 odst. 2 s. ř. s.)

Bodové hodnocení

Výborně: 20–17,5 b.

Velmi dobře: 17–14,5 b.

Dobře: 14–11,5 b.

Neprospěl/a: 11–0 b.